

SZENTES és VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen vasárnap és csütörtökön.
Előfizetési ár:
nyelvenre 1 fnt 25 kr., fél évre 2 fnt 50 kr., egész évre 5 fnt.

Szerkesztőség és kiadóirodái:
Kossuth-utca. Pollák-ház,
hova a levelek küldendők.

Hirdetéseket és nyílt-téri közleményeket
a kiadóirodánál
méréselt arjegyzék szerint számít fel

A közigazgatás reformja.

A jövő évi országos költségvetés révén a parlament pénzügyi bizottságának tárgyalásai felé fordul a közfigyelem. Különösen az október hó 26-ik napján tartott ülésen, Széll Kálmán miniszterelnök a közigazgatás reformjára vonatkozólag tett igen fontos kijelentéseket, melyek reformterveinek a lényegét őszintén és áttekinthetően föltárják.

Ismételten hangsúlyozta, hogy a reformok célja nem a kinevezés; a kinevezés pusztán csak alkalmas eszköz a jó, gyors és igazságos közigazgatás megteremtésére.

Majd kijelentette a miniszterelnök — s ez igen nevezetes eltérés a reformok eddigelő célbavett módosításaitól — hogy a reformot a községek, városok és vármegyék részére egységesen és szervesen kell megvalósítani. Eltérés ez, mondjuk, mert például eddigelő a városok közigazgatásának rendezését úgy tervezték, hogy az magában önálló legyen s hogy ezentúlra is fontartassék, sőt még jobban kifejlesztessék a vármegyei és városi törvényhatóságok közigazgatási szervezete közötti különbség.

Jelezte a miniszterelnök, hogy már eddig is a közigazgatás reformja érdekében történtek előmunkálatok, készültek javaslatok, de ma még azokat nem terjesztheti elő, miután azok az előmunkálatok nem véglegesek. A legközelebbi időben nem is fogja azokat előterjeszteni, hanem az a szándéka, hogy ezen javaslatok elvei — esetleg a minisztériumon kívül álló szakkörök bevonásával — szigorú megvitatás alá vetessenek s határozottan megállapíttassanak. Ha pedig ez utóbbi megtörtént, a megállapított főelveket a nyilvánosság elé kívánja hozni, hogy azokkal a közvélemény is foglalkozhék és a reformtervezet ne hozzon megjelentéseket.

Kijelenti továbbá, hogy az állami kinevezés híve, nem csak mivel a kinevezést a törvény rendeli, (az 1891. évi XXIII. t. c. kimondja, hogy a közigazgatás állami feladat, melyet kinevezett tisztviselők végeznek, részben önállóan, részben az önkormányzati elemek bevonásával), de mert meggyőződése szerint az önkormányzat lényegét nem a választás teszi. Az ugyan szerinte is tagadhatat-

lan, hogy kinevezés esetében is a közigazgatás a mostani tisztviselői anyaggal fog dolgozni, de — s ez ismételten igen fontos kijelentése a miniszterelnöknek — nem a helyi, hanem az egész országban meglevő anyaggal, a mely ez idő szerint éppen nincs egyenlően megosztva.

A miniszterelnök ezen kijelentése eléggé sejteti, hogy a közigazgatás reformja nyomában mily mélyreható személyi változások fognak járni. Az anyag helyes megosztásának a hangsúlyozása erre vall. Ez az elv általánosítása az előbbi kormány által tervezett városrendezés azon elvének, mely a városok közigazgatásának háztartási tisztviselőit jelölte ki kiválóan olyanokul, a kiket a szolgálat fölmerülő érdekei szerint ide vagy oda áthelyezni lehessen. És különösen előnyös lesz ez a közigazgatási tisztviselői karnak azon nagyobb részt kitevő személyzetére, a kinek az előrehaladásnak, megérdemelt jobb existenciához való futhatásnak útjában állottak a helyi közigazgatás szűk keretei.

Ezeknek a kereteknek kitágulása már magában véve is a megfelelő erőket fogja vonzani a tisztviselői pályára, s az ezen pályán akkor majd megnyíló előmenetel fokozni fogja a munkakedvet. De ugyancsak meglesz az a másik előnye, hogy ha egy-egy érdemesebb tisztviselő alsóbb állásából fölfelé törekszik s abban a szakban, melynek ő tulajdonképi embere, az előremenetelre út nyitva nincs, nem lesz kénytelen az előremenetelt oly üresedésben álló hivatali állásoknál keresni, melynek teendői eddigi hivatali ügykörétől egészen elütők. Másfelől pedig a magasabb állások betöltéséhez az erők megosztása útján lesz elegendő anyag, s nem fog megismétlődni a választásokkor sűrűn előforduló eset, hogy alkalmas embereket lámpással kelljen keresni.

Ezekre s ezekhez hasonló eredményekre céloz is a miniszterelnök, a midőn kijelentései további részében azt mondja, hogy ha a meglevő anyaggal kell is a kinevezés idején számolni, de a kinevezés útján aztán már lehetnevelni megfelelő tisztikart.

Hangsúlyozza a miniszterelnök, hogy mindezek általános elvek, s most nem tartja még időszerűnek a részletekbe belemenni; azonban a fent ismertetett kijelentések is eléggé szétosztatják a ködöt, mely a közigazgatás reformjának mikéntjét eddigelő eltakarta. Nem igéri a miniszterelnök a reformot „a legközelebbi időben”: mind a mellett

kijelentései eszünkbe juttatják a magot, melyet sokszor földbe tettek, a nélkül hogy csirázni és kisarjadzani képes lett volna. Most aztán a beható figyelem után, melylyel a mostani belügyi kormányzat a törvényhatóságok működését kíséri, s mely nem egy erélyes kormányzati beavatkozást vont már is maga után a közigazgatási mizériák ellenében: meg van egy biztos reményünk. S ez az, hogy ha a miniszterelnök gondos körültekintéssel foganatosítja már eddig is a meglevő szaktárat a közigazgatás talajában: azzal a reformok magvának biztos kisarjadzását készíti elő.

Főntebbi sorainkhoz még hozzá kell fűznünk a miniszterelnöknek a pénzügyi bizottságban tett újabb kijelentését. E szerint a közigazgatási reformokra vonatkozó javaslatok, ha nem is közvetlenül most, de a jövő ülésszakban minden esetre szőnyegre kerülnek.

Közigazgatási bizottság. Csongrád vármegye közigazgatási bizottsága hétfőn tartotta meg, Vádnay Andor dr. főispán elnöklése mellett, az október havi rendes gyűlést, melyen valami jelentősebb ügy alig került tárgyalásra.

Az alispán előterjeszti az algyői közs. jegyző kérelmét, hogy most, miután a község Ottinger Ede személyében képesített jegyzőt választott meg segédjegyzőnek, a h. anyakönyvvezetőségre is nevezett segédjegyzőt hozzá kinevezésre javaslatba a belügyminisztériummal, az ez időszertit h. anyakönyvvezető: Fehér Ignác tanító helyett. A községérdekekből a bizottság teljesíteni határozta az algyői jegyző kérelmét.

Ez után Kardos Kálmán dr. volt kir. ügyész búcsúzólevelét olvasták fel, melyet kir. táblai elnöki titkárrá történt kinevezetése folytán intézett a bizottsághoz, melynek, új állásában megszünt tagja lenni. A közig. bizottság a maga részéről jegyzőkönyvileg ad örömeinek kifejezést a volt kir. ügyészért, jól kiérdemelt előléptetés föltől, aki mindenkor buzgó tagja volt.

A horgosi anyakönyvvezető, tekintettel arra, hogy Kiss Kálmán h. anyakönyvvezető állandóan betegeskedik, kéri, hogy a bizottság egy II. helyettes anyakönyvvezető kinevezése iránt is tegyen javaslatot a belügyminiszterhez. Ezt el is határozzák és ezen állásra Tábit József horgosi segédjegyzőt hozzá javaslatba.

Csató Zsigmond dr. alispán beterjeszti a szentes-vásárhelyi műútépítés zirt ajánlati versenyének eredményét, mely szerint a 6 versenyző közül kettő, nevezetesen

Kornis, Gál és Tirnaueré, meg Tauszig és Klingere é volt a legolcsóbb. Az utóbbi ugyan 2 százalékkal drágább az előbbinél, azonban megfelelő jó kőanyagot mintáz meg ajánlatában, míg az elől nevezett társaság 7 különböző kőmintát csotolt s ezekből keverve úgy ajánlkozik az útépitésre, hogy a legjobb minőségű minta szerinti kőből csak 30 százalékot akar a vegyületben használni, melynek így nagy része hasznavehetetlen rossz anyag volna.

Minthogy ettől — felszólítás dacára sem akart elállni, az alispán Tauszig és Klingereel kötötte meg a vállalati szerződést oly módon, hogy a földmunkát 5745 frt költés keretében az alispán építteti meg csongrádmegyei munkásokkal, kiknek fizetése közvetlenül a megyei pénztárból lesz kiszolgáltatva és a vállalati összegből levonva.

Az alispán által kötött e szerződést, Tirnauerl Gál és Kornis megfölebezték, ezt azonban a bizottság visszautasította és a szerződést jóváhagyta.

A Mindszenti zsidó hitközséget elutasították azzal a kérelmével, hogy a szentesi zsidó anyakönyvvizetőség a Mindszenten született vagy elhalt zsidók út vezetett anyakönyvének másolatát nekik kiadni köteleztessék.

A tranzverzális út csongrádi tiszántúli része rossz karban van s a vármegye a keresk. minisztert kérte, ez út helyrehozására. A miniszter most ezt a kötelezést ráhárítja a vármegyére azzal, hogy azt az útszakaszt még nem vette át az állam s amíg át nem veszi, annak, mint törvényhatósági útnak gondozása is, a vármegyét illeti.

Egy-két tanító figyelmi ügye és a Pallavicini uradalom artéri adóhátralékanak ügye került még elő, de ez utóbbinak érdemileg nem döntöttek, hanem kiadták az ügyet véleményadás végett a tisztai ügyésznek.

A gyűlés ezé, délelőtt fél 12 órakor, véget is ért.

Uj pénz.

A nemzetgazdászok általában azt vallják és hirdetik, hogy új pénznek a forgalomba hozatala mindenkor a polgárok megkärccsödését vonja maga után. Ez természetes is, mert a forgalomból kivonandó pénz beváltási határideje gyakran nem szüvároghat at olyan rétegekben, melyek — bár ott pénz szintén felhalmozódhatott, — a mindennapi élet változásaitól el vagnak zárva. Ily módon gyakran szazezrekre jut az az összeg, melylyel a polgárok károsodnak. Sokkal több zavar, s aránylag még nagyobb veszteség érheti a polgárokat akkor, ha nemcsak új pénz, hanem hanem ezzel egyidejűleg egészen új pénznemek is kerülnek forgalomba.

Az átmeneti idő a legsúlyosabb terhet a kereskedőkre, iparosokra és általában a nagyobb vállalkozókra (résztvénytársaságok, pénzintézetek, stb.) rója, mert ezeknek meglévő nyomtatványaik, könyveiket s általában egész ügykezelésüket az új pénznemhez alkalmazva kell reformálni. E kötelezettségek természetesen az összes törvényhatóságokat is terheli. Általában az 1899. évi XXXVI. t. c. 2-ik §-a értelmében 1900. évi január hónap 1-től kezdve az összes törvényhatósági és közösi bevételek és kiadások korona értékben állapítandók meg és a számadások is ebben az értékben vezetendők. Ugyanezen t. c. 3-ik §-a értelmében a törvényhatóságok és közösi felügyellete alatt álló, vagy közösi célokat szolgáló testületek, aia-pok, egyesületek, szövöttek és intézetek könyveit és számadásait szintén koronaértékben kell vezetni. A belügy-miniszter különben már mindezzel fel is hívta a törvényhatóságok figyelmét, de ezzel kapcsolatosan a sajtónak is kötelessége, hogy c

beálló változást a közönség mind szélesebb rétegeivel megismertesse.

A korona értékű pénznem, mely jelenlegi számítási rendszerünk teljesen felforgatja, sok tekintetben előnyös rank névze. Pénzgyűségünk ugyanis e változással a közp-európai pénzgyűséggel (frank, márka, lira) megközelítőleg azonos értékűvé válik, s a mi ennek a rendszernek egyik legnagyobb előnye, ezentúl kisebb darabosság pénznemekkel fogunk rendelkezni, a mi viszont a szabatosabb értékmegállapításokat teszi lehetővé.

Az, sajnos, kétségtelen, — hogy a korona-értékre való átmenet pénznünknek a nemzetközi forgalomban való értékét nem javítja meg. Nem javíthatja meg valutánk rendezetlensége miatt, a mi az ázsio szakadatlán ingadozását okozza.

A valuta szabályozását tudvalóleg a korona-érték behozatalával egyidőre tervezték, de hát ennek útját vágta az, hogy elégtelen arany-alap miatt a készfzetés felvehető nem volt. Igaz ugyan, hogy az osztrák-magyar bank mintegy 380 millió forint értékű aranyalapot rendelkezik, ezt azonban a legérteleyesebb kamatláb politikával kell megvédelmeznie, nehogy újból kiszivárogojon a bank pincéből. És a nemzetközi pénzpiac jelenlegi vagy legalább közelmúlt helyzete nagyon is indokolta teszi a fokozott éberséget, sőt aggodalmaskodást is. Ez volt az oka annak, hogy az osztrák-magyar bank október hó 1-én, 1878 óta első esetben, 6 százalékra emelte a kamatlábat, mely rendszabály pedig a mi piacunkon erős rázkódást, mondhatni válságos helyzetet idézett elő.

Erre a rendszabályra azonban feltétlenül szükség volt, mert a német birodalmi bank 6 százalékra, az angol bank pedig 5 százalékra emelte volt fel a kamatlábat. Hát hiszen ezeknek nagy okuk is volt erre!

A német birodalmi bank azért volt kénytelen a kamatlábat emelni, mert az utóbbi évek alatt mutatkozott óriási igények mintegy 200 millió márkával fogyasztották meg érckészletét, míg ezalatt váltótárcája 400 millióval emelkedett.

Az angol bank ugyancsak érckészletét védelmezte a magasabb kamattal, és pedig részben azért, mert félték a dél-afrikai arany elmaradásától, mely 1898-ban 180 millió forint volt, részben pedig Amerika nagy-igényű aranyvásárlásait igyekeztek megakadályozni.

Helytelen tehát az osztrák-magyar bankot támadni a magas kamatlábert, — azt hangoztatva, hogy hiszen a bank még nem készfzető, s így az ázsioit csupán ürügyül használta, — midőn körülötte a pénz értéke rendkívüli mértékben drágává lett. Ez a következtetés annak inkább pozitív alapokon nyugszik, mert hiszen még a kitört tranzvaal-angol háború sem okozott már súlyosabb rázkódásokat, a mit leginkább igazol az angol tőzsde, mely alig hederített a háború kitörésének hírére, úgy hogy pl. az angol konzolok alig háromnyolcad százalékkal hanyatlottak.

A jelenlegi helyzet sulypontja teljesen az angol bank magatartására esik, s válságot csupán e bank ingadozó kamatláb-politikája okozhat, feltéve, hogy a német birodalmi bank meg nem erősödött, és az utóbbi körülmény azonban most már kizártnak látszik, annyira, hogy a kamatláb leszállítását tervezik. A pénzpiacnak ez a javulása lassan-letalunk is érezhetővé válik, s ez magyarázza meg azt is, hogy az osztrák-magyar banknál a kamatláb leszállítása szintén előtérben áll.

A helyzet tehát még mindig súlyos, a jelek azonban fokozatos javulásra engednek következtetni. A mi persze igen üdvös és kívánatos, hogy legalább az új pénzzel javult viszonyokat találjunk, a jövő évszázad küszöbén.

Ujdonságok

Szentes, 1899. november 2.

— Városi közgyűlés. Szentes városképviselőtestülete f. hó 2-án, csütörtökön, vagyis

ma délelőtt 9 órakor közgyűlést tart a túl a kurcai tanácskozási tereben, 27 pontot felölő tárgysorozattal, melynek általánosabb érdeklő ügyei a következők: Polgármesteri előterjesztés a Csongrádmegyei Ellenzék ellen tett lépéseiről. — Küldöttségi jelentés az 1900 évi viriliss városi képviselők névjegyzékének kiigazításáról. — Az alispán leirata arról, hogy az ebadoalpnak állategészségügyi célokra leendő felhasználása kormányilag megengedtetett. — A közegészségügyi bizottság javaslata kórház igazgatói állás rendezésére tárgyában. — Gazd. szakosztályi javaslat a vásárgazd. kinyithatása végett Vecseri Lajos háza megvételéről. — Tanácsi előterjesztés, a szervezési szabályrendelet tárgyalásra kitézéséről. — Az előfogatási vállalat szerződésének bemutatása. — Tanácsi előterjesztés a földi révhez egy új kompon készítéséről. — A köztisztviselői szabályrendelet tárgyalása — Az iskolaszék javaslata népkönyvtárak állítása tárgyában. — A szentesi kereskedők kérelme a vasúti menetrend újabb megváltoztatása tárgyában. — Járda és műútépítési ügyekben gazd. szakosztályi javaslatok.

— Vasútközlekedésünk érdekében. A legutóbbi megyegyűlésen tett ígérethez képest, Csató Zsigmond dr. nem szűnik meg abban fáradni, hogy vasútközlekedésünknek a helyi igények követelményei érdekében való megváltoztatására, illetékes helyen minden lehetőséggel élkővessen. Közvetlenül a megyegyűlés után Aradon járt az alispán a vasúti üzletvezetéségnél és ottani új eredményéről már megírtuk, hogy előterjesztéseit kedvezően fogadták, meg is ígérték, hogy azok szemlében tesznek előterjesztést az államvasutak igazgatóságánál. Az ügy Aradról azóta fel is ment s most Csató alispán október 30-án személyesen útazott fel ismét Budapestre, hogy a törvényhatóság jogos kívánásának teljesítését az államvasutak igazgatóságánál sürgesse.

— Újabb régészeti ásatások. A csongrádmegyei tört. és régészeti társulat fardhatatlan múzeumőre, Csallány Gábor ismét régészeti ásatásokat eszközölt a határban, melyek sikeréről a következőket írja lapunknak: A kukoricatörés után felszabadult földeken, a mogyoróshalom környékén, Lapistón és Dónáton a Balogh János-féle földön, melyet Tóth Sándor bir haszonbérbe, aki maga is buzgógn működött közre, a Kőrösi partján 11 avar korbeli sirt sikerült feltárnom. Három napig tartott az ásatás, melynek eredménye kedvezőnek mondható, mert bár a talált tárgyak száma nem nagy, de ezek új típusok s hogy ilyenek múzeumban eddig nem voltak, ez teszi a leletet becsessé. Ezekkel együtt ugyanis most már nyolc kort képviselő lelettel gazdagíthattam múzeumunkat, mert eddig neolith, bronz, kelta, jazig, szarmata, hun- és honfoglaláskorabeli leleteket tartam fel, most pedig avart, amit legjobban egy lovas viték sírjában talált kengyelvasak bizonyítanak, aki lovával együtt volt eltemetve, valamint az, hogy a sírokban állati maradványok általában nagy számmal fordultak elő. Igen szépek a most talált gyöngyök s az ásatásokat különösen az teszi becsessé, hogy ahány sirt feltártam, kivétel nélkül mind más és más tipust szolgáltatott. Tanulságos volt az ásatás abból a szempontból is, hogy a hol a föld vegyülete nem mutatja is, hogy ott valaha sirt volt, de ha sok a féreglyuk, bizonyosra lehet venni alant a csontvázat is.

Ez a tapasztalás különösen a régészek előtt bírhat sok gyakorlati értékkel. — Csallány Gábor múzeumőr különben, ha az idő kedvező lesz és engedélyt is kap rá, a város szélén, a berekhaton szándékuk legközelebb az ásásokat folytatni s mint ahogy e terület közvetlenül a város alatt van, előrelátható, hogy ezek az ásások sok érdeklődőt fognak oda vonzani.

— **A gyorstávírozás Amerikában.** Pollák Antal földinknek a gyorstávírozás terén tett zseniális találmánya, melyről lapunkban már többszörösen megemlékeztünk s amellyel legutóbb Budapest-Berlin közt tették kitünően sikerült kísérleteket a külföldi szakférfiak részvételével, — úgy látszik Amerikában kerül legelőször realizálásra és a gyakorlati eszű zenkik is fogják első sorban a találmányt haszonnal kiaknázni. Míg ugyanis nálunk a feltaláló legfőleg a erkölcsi támogatásra lel, de pénzt sem konzorciumban, sem magánvállalkozónál soha nem talál a legközhazánibb találmány értékesítésére sem, addig az amerikaiak sietnek maguknak minden olyan új találmányt megszerezni, melyről gyakorlatias éleslátásuk felismerte, hogy az bizony nagy horderejű és így nagy haszonnal is értékesíthető. Most is alighogy a Pollák Antal találmányának gyakorlati értékét az amerikai kábelek igazgatója felismerte, egy amerikai úgynök nyomán Budapestre jött, hogy annak megvételére ajánlatot tegyen. Pollák aztán nem habozott tovább, hanem a napokban útnak indult tanálmányával Amerikába, melyet tehát ott fognak üzletileg kiaknázni. Pollák Antal hétfőn indult el Budapestről amerikai útjára és Hamburgban száll hajóra.

— **Akcio Sima Ferenc ellen.** A szentesi Kossuth-kör széles alapon indította meg a mozgalmat arra, hogy véget vessen annak a megszegyenítő helyzetnek, melybe Szentest ország-világ előtt az a körülmény sodorta, hogy orsz. képviselője Sima Ferenc csödbbe került, tömegesen zúdulnak ellene a bűnvádi fejjelentések mindenféle diffamáló bűncselekmények miatt és a magyar törvényhozás megfoghatatlan közönnyel tűri, hogy tagjai közt ilyen vadakkal terhelt egyén is lehessen s el nem intézi sem összeférhetlenségi sem mentelmi ügyeit Simának, hogy a törvénynek, jognak és igazságnak vele szemben is érvény szeretessék valahára és ne bujkálhasson tovább az immunitás köpönyege alá. Körülbelül ez volt a foglalatja annak a kiáltványnak is, amit a Kossuth kör elnöksége Szentest város választó polgáraitól intézett, meghíva őket a körhelyiség nagytermében vasárnap délután 2 órakor tartott választói nagyrétekezletre. Az akciót csú törtökön hirdették meg fagrazásokon, Simánaknak tehát volt idejük ellene készülődni és fel is készültek rá. Vasárnap reggelre ugyanis apró piros czédulákkal árasztották el a várost, melyeken a város becsületére nagyon féltékeny és érzékeny lelkű (?) Varga Béni hívta fel az elvtársakat, hogy tiltakozzanak az akció ellen, tüntessenek Sima mellett és legyenek délelőtt 10 órakor az ő külön népkörük termében, külön gyűlésre. Az érzékeny Varga Béni gyűlése tehát vasárnap délelőtt volt s ott elhatározták, hogy megakadályozzák a Kossuth-köri délutáni gyűlést, ha kell: erőszakkal is. Dacára ennek délután 2 órára zsúfolásig megtelt a Kossuth-kör nagyterme Sima ellen til-

takozó választókkal s a gyűlés, miután elnökül id. Temesváry Antalt, jegyzőül Vecseri Sándor drt választották meg — megnyitott, Tasnády Antal dr. pedig felolvasta a határozati javaslatot, mely mindazt tartalmazza, ami a proklamációban volt, azzal a megtoldással, hogy a választók nagyrétekezletének ezt a tiltakozó határozatát küldöttség vigye fel a képviselőházhoz és a miniszterekhez. Az elnök éppen az egyhangulag hozott határozatot mondta ki, mikor az érzékeny lelkű Varga Béni és társai vezetése alatt felvonuló Sfmisták a körhöz értek és egy részük vad zsvájjal a terembe betört. Ott azonban — mint halljuk — egynémelyike az okvetlenkedőknek pórul járt, mert nem sajnálták tőle egy kis ütletet. Éktelen lármá következett erre, de hijába — az értekezlet egyhangú határozata már ki volt mondva és a kör elnöksége bizonyosan végre is fogja azt hajtani.

— **Vizsgálat a városnál.** Arról a vizsgálatról, melyet Csató Zsigmond dr. alispán vezet most Szentes város háztartásában és ügykezelésében, a lapokban ismételtelen jelennek meg tendenciózus hírek. Ezekkel szemben újból csak azt jelenthetjük ki, hogy ezek a közönség félrevezetését célzó legből kapott valótlanosságok, mert a vizsgálat eddig csak általános keretben mozgott s a részletekbe való behatolás csak ezután következik.

— **Megfőlebbezett határozat.** A legutóbbi meggyűdülés azt a határozatát, melylyel a fogyasztási és italadó után szedhető városi pótlék kezeléséről és hasznosításáról alkotott és Szentes város képviselőtestülete által elfogadott szabályrendeletet, a pénzügyminiszterhez való felterjesztés helyett egyszerűen elvetették, lapunk társzerkesztője megfőlebbezte a miniszteriumhoz. A főlebbezés indoka az, hogy itt nem arról van szó, éjjen-e Szentes a törvényszabta joggal és szedjen e a fogyasztási és italadó után városi pótléket vagy ne? Erre nézve a város már korábban hozta meg, egyhangulag a maga határozatát és azt annak idején a város jóvá is hagyta és éppen ezen határozat alapján, annak végrehajtására alkotta most Szentes ezt a szabályrendeletet, a miniszteri utasítás szellemében. A vármegyei törvényhatóság tehát túllépte jogkörét, mikor e szabályrendeletet egyszerűen visszadobta, mert az nem is fölbíralás végett, hanem csupán azért lett a megyéhez felterjesztve, hogy onnan jóváhagyás végett az illetékes miniszteriumhoz terjesszék fel. A törvényhatóság határozata tehát törvénytelen és épp ezért kéri a főlebbező annak megsemmisítését.

— **Jóváhagyott határozat.** Csongrádvármegye törvényhatósági bizottságának azt a határozatát, melylyel a gazdasági egyesületek 500 frt segélyt szavaztak meg a szegedi orsz. gazdasági kiállításban való részvétel céljaira, a belügyminiszter jóváhagyta. A miniszter erről szóló rendelete mult szombaton érkezett le a vármegyéhez.

— **A kékkő.** Megemlékeztünk a Páksí helyesebben Hamza Juliánna öngyilkossági kísérletéről, mely végre is halállal végződött. A szerencsétlen asszonyt, ki Vranka Jánosné nagyhegyi 123 számú tanyáján volt mindenes, a fölötti félelme kergette a halálba, hogy asszonya eladja a tanyát, s ő kereset nélkül marad, — a mint az kenyéradójának szándékában is volt. A holttestet nem boncolták fel, mivel az öngyilkosság kétségtelen beigazolást nyert, s a hullán sem önvédelem, sem külső erőszak semmi nyoma

nem látszott. Az öngyilkos asszonyt a körhából temették el.

— **Megtámadott végrehajtó.** A tavasszal történt Csongrádon, hogy Pap István bírósági végrehajtót hivatalos működése közben megtámadta Kontra Mihály gazdálkodó meg a két mostoha fia. Polyák Péter és Ferenc, Az egyik fu botot is emelt a végrehajtóra, megsuhogtatta a levegőben és rákiáltott a foglalni jövrőre: „Leveszem a fejedet, ha ide jössz!” A végrehajtó feljelentette a legényeket, kiknek ügyében aztán a napokban tartották meg Szegeden a vértárgyalást, melynek során a törvényszék a vádlottakat hatóság elleni erőszak vétségében mondogta ki vétésnek és ezért egyenként 10—10 lrt pénzbüntetésre ítélte őket, amiben meg is nyugodtak.

— **Ami mindenkit érdekel.** Hir ez az új bankjegyekről. El volt terjedve már az a hír, hogy a jövő évben kiadják a tíz koronás bankjegyeket, holott ugyanakkor még a 10 frtos bankjegyek is forgalomban lesznek. Ez a hír nem egészen helyes. Igaz ugyan, hogy a jegyek próbanomását is bemutatják már a kormánynak, de éppen azért, hogy elejét vegyék az azonos számjegyű korona értékű és osztrák értékű bankjegyek egyidejű forgalmából származható tévedéseknek, elhatározták, hogy a 10 koronás bankjegyek kibocsátása előtt be kell vonni a 10 frtos jegyeket. A 10 frtos jegyek pótlására tudvalegőleg 20 koronás jegyek kibocsátását határozták el, de ezek csakis addig az időpontig maradnak forgalomban, mikor a készfizetést tényleg megkezdik, minthogy az új bankszabadalom szerint a legkisebb bankjegy az 50 koronás. A bevonatni rendelt 5 frtos államjegy helyét az 5 koronás ezüst érme és a 10 koronás bankjegyek fogják elfoglalni. Ami a 10 koronás bankjegyeket illeti, amelyeket az osztrák-magyar bank külön törvényes fölhatalmazás alapján, teljes aranyfődzet mellett 90 millió erejéig fog kibocsátani, erre nézve a készfizetés megkezdésekor fontolóra veszik, hogy ezek a bankjegyek egyáltalán kivonassanak e a forgalomból és ha igen, mely összeg erejéig. Minthogy továbbá az új bankstatutumok szerint az osztrák értékű jegyek az 1902-ik év végén túl nem maradhatnak forgalomban, már megtették most az előkészületeket az új jegyek előállítására. Az eddigi rendelkezések szerint 50 koronás és 500 koronás bankjegyeket fognak forgalomba hozni.

— **Nyomós bizonyíték** került a rendőrséghez, egy jókora faluság, a melylyel a saját igazának nagyobb bizonyítékul Orgovány Antal aszfalt-munkás ütötte föbe Kapus István munkástársát, úgy, hogy az vérbe borultan maradt a csata színhelyén. A segítségül hívott orvos bevarrta a nehéz sebet, Orgovány ügye pedig feljelentés folytán a bírósághoz kerül s így majd lesz alkalma meggyőződni arról, hogy a saját igazát, — ha ugyan van — kevésbé nyomós bizonyítékokkal is támogathatja.

— **Artiszták Szentesen.** Tautz Péter akrobata-társulati igazgató, aki már volt évek előtt Szentesen s akkor is jeles erőket mutatott itt be, most ismét ide jön 16 első rendű artisztából álló jeles társulatával, melynek tagjai a bpesti Somossy-mulató és egy elsőrendű bécsi orfeum személyzetéből sorakoztak, hogy itt esté előadásokat tartson a színházteremben. A társulat szombaton este tartja első előadását és tagjai közül különös figyelmet érdemelnek Steidler Ferenc, aki jeles hasbeszélő és S automata babájával végeztet érdekes produkciókat, továbbá Jurkovic Mihály a legkiválóbb magyar zenebohóc, Dupsky akrobata és Molnár Borcsa, mint igen ügyes zsonglőr. A társulat mutatóványai művészi tökéletességűek, a helyarák is igen mérsékelték és minthogy a közönség 1—1 estét kellemesen tölthet el e produkciók mellett, részünkről szívesen hívjuk fel a közfygyelmet a jeles társulatra.

— **Helyreigazítás.** Lapunk egyik utóbbi számban, a rendőrségtől vett értesítés alapján hirt adtunk arról, hogy Búzás Berci

gépész a bírósághoz idézték egy ügyben, de nem találták a kézbesítéssel és így a bíróság a nevezetnek elővezetését rendelte el. E hirt most, a hírlapírói tisztesség nevében helyre kell igazítanunk annyiban, mert igaz ugyan, hogy a nevezett gépész a kézbesítéssel nem találták és ezért az elővezetését is elrendelték, — azonban ez csak a kézbesítő hibájától történt, mert Búzánának Szentesen rendes lakása van s az idézés idején csak aratógépészként volt távol Szentesről egy csongrádi gazdánál. Ahogy hazajött, azonnal jelentkezett is a bíróságnál, elővezetése tehát éppen nem vált szükségessé.

— **Sertésvész Szegeden.** Szeged város területén, mint ezt városunk rendőrhatalóságával is hivatalosan közölték, járványosan lépett fel a sertésvész, miért is a város egész határat hatóságilag zár alá helyezték.

— **Országos vásárok.** Makón az országos vásár f. hó 18., 19. és 20-án fog megtartatni. A halasi vásár pedig 19. és 20-án, a hova is vérszentes helyről, szabályszerű marhalvelléssel ellátott bármiféle jószág felhajható.

Selyem damaszt 75 krtól

14 frt 65 krig méterenként, — valamint fekete, fehér és színes **Henneberg-selyem** 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. **Privát fogasztóknak** postabér és vámmentesen valamint házhoz szállítva, — mintaképed pedig postafordultával küldenek. **Henneberg G. selyemgyárat** (cs. és k. udvari szállító) **Zürichben.** Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbéllyeg ragasztandó. 5

Irodalom.

A „**Vasárnapi Ujság**“ október 29-iki száma 26 képpel s a következő tartalommal jelent meg: »Halottak emléke. Dr. Kovács Dénestől (képekkel: Halottak napja Budapest, a keresési-uti temetőben. Goró Lajos rajza; báró Liphay Béla, Pulszky Ferenc és Petényiné siremleke Donath Gyula szoborművel után). — »A régi diákok nevében. (Lehr Albrethoz). Költemény Kozma Andortól. — »Költők sirjai. (képekkel). — »Mennekülés Debreczenben. Jókai Mór visszaemlékezéséből. — Regénytár: »A főispán vendége. Elbeszélés. Irta Mikszáth Kálmán (Goró Lajos rajzaival). — »A Zöld Sugár. Regény. Irta Verne Gyula (a franczia kiadás eredeti illusztrációival). — »Duse Eleonora Budapest. (képekkel). — »A szibériai új vasút. — »A boerok Marsellaise-e. — Virágos kert a háztétlen. — Sebészeti gyógyítások állatokon. — »A kukoricatörés. (képpel Neogrady Antal rajza után). — Lahner György emlékoszlópa Neczpaalon. (képpel). — »Fokvaros és vidéke. (képpel). — »Tranzsvábol. (képekkel). — Irodalom és művészet, Közlöttetékek és Egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Igyeveleg, stb. rendes heti rovatok.

A »**Vasárnapi Ujság**« előfizetési ára negyedévre 2 forint, a »Politikai Ujdonságok«-kal együtt 3 forint. Megrendelhető a Franklin Társulat kiadóhivatalában (Budapest IV. ker. Egyetem utca. 4 szám.) Ugyanitt megrendelhető a »Képes Néplap«, legolcsóbb újság a magyar nép számára, egész évre csak 2 frt 40 kr., félévre 1 frt 20 kr.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonátözsde. (Reich Jenő és társa hetijelentése). Az időjárás nagyobbára derült. A hőmérséklet csökken. A piacokon az irányzat csendes. A spekuláció továbbra is télen, a fogyasztás csak legszükségesebb beszerzéseire szorítkozik és így az árak is nyugodt hangulatban tarthatók. Búzán csendes irányzatú. Az árúban 10—12 1/2 knyi árvesztesség mutatkozik. Rózs árak is 10 krt vesztettek. Minőség szerint 6.25—6.50. Árpán minősége szerint 5.75—6 fit. Zabban a kereslet gyenge. Az árak a múlt héthez viszonyítva alig változtak és szín és

tisztaság szerint 5.10—5.40 forint között változnak. Tengeri raktárból átvéve 5.45—5.50 frt; kocsiba téve 5.55 frtig fizetnek.

Laptulajdonos és felelős-szerkesztő: **Dr. MATÉFY FERENC**
Társ-szerkesztő: **BÁNYALVI LAJOS.**

Pollák Sándor

Pollák Emánuel-féle házában egy bolt helyiség és az udvarban egy három szobás lakás a hozzátartozó mellék helyiségekkel együtt azonnal kiadó. Értekezhetni Gunszt Lipót 4 vaskereskedő úrral.

Meghívó és értesítés.

A szentesi zsidó hitközség cselekvő és szenvedő választói joggal bíró tagjai, a f. évi november hó 12-én délután 3 órakor, az egyház iskola-épületében tartandó

nagy-gyűlésre,

melyen, a 31 tagú képviselőtestület kiegészítése végett 3 képviselő lesz szavazás útján megválasztandó, tisztelettel meghívattak.

A nagy-gyűlésen szavazati jogát csak az gyakorolhatja, aki a f. évi október hó 1-ig esedékes mindennemű hitközségi tartozását november hó 7-ig kiegyenlíti.

A cselekvő és szenvedő választói joggal bírók névsora nov. 8-tól a hitközség tanácstermében, a hivatalos órák alatt betekinthező és az ellen a netaláni felszólamlások november 10-ig a hitközség jegyzői hivatalánál nyujtandók be.

Szentes, 1899. nov. 2.

2—1 **Az elnökség.**

Földeladás.

Eperjesen 34 kishold tanyaföld (Aradi Mihály-féle) szabad kézből eladó. Értekezhetni Bálint Jánossal III. tized 48. házszám alatt. 3—3

1392/899. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.c. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a szentesi kir. járásbíróság 1899. évi V. 558. számú végzése következtében Soos Pál ügyvéd által képviselt Szentesi Közp. Takarékpénztár javára Héjja Lajos s neje, s Bálint János ellen 1200 frt s jár. erejéig 1899. évi aug. hó 26-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján le és felül foglalt és 1710 frtra becsült búzanevelékből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szentesi kir. járásbíróság 1899-ik évi V. 558/2 számú végzése folytán 1200 frt tőkekövetelés, ennek 1899. évi január hó 26 napjától járó 6 százaléka kamatai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 80 frt 06 krtban bíróság már megállapított költségek erejéig Szentesen III. r. végrehajtást szenvedett lakasán leendő eszközzésére 1899. évi nov. hó 3 napjának fi. e. H. órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. é. LX. t.c. 107. és 108 §-a értelmében készpénz fizetés mellett, a legelőbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elővezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Szentesen, 1899. okt. 18 napján,

EHRICH SÁNDOR,
kir. j.-bírósági végrehajtó

KÁRPITOS ÜZLET.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy Szentesen, Kossuth utca I. t. 488. sz. a. a F a r a g ó-féle házbán

kárpitos bútörüzletet

nyitottam.

Elvállalok minden e szakba vágó munkák készítését u. m. salon garnitúrák, ottomanok, háló és ebédlő diványok, ruganyos derékaljak, függönyök készítését, szobák tapétázását, bútorok becsomagolását, valamint régi bútoroknak az újabb divat szerinti átalakítását a lehető legolcsóbb árak mellett és pedig:

csinos bordó vagy fekete bőrvászon kanapé	12 frt.
„ „ „ „ diván	15 frt.
„ „ „ „ ebédlő diván	25 frt.
„ „ „ „ nagy ebédlő diván	35 frt.
Faragott álványú, szőnyeggel bevont ebédlő diván	70 frt.
1 renaissance garnitúr szövetből	80 frt.
„ „ „ „ selyem szövetből	100 frt.
„ „ „ „ préselt Smyrna plüchéből	110 frt.

Egész bevont garnitúr 80—500 frtig. 3 részü löszőr madracz 18 frt.
Ruganyos derékalj 13 frt. 3 részü afrik madracz 7 frt.

Miután ezt a n. érd. közönség b. tudomására hozom, van szerencsém egyáltal tudatni, hogy munkavezetőm Feuerer Armin kárpitos, kinek szakképzettsége köztudomású, és a ki mindennemű üzletek megkötésére valamint pénzek felvételére felvan jogosítva.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve, maradtam

10—10

tisztelettel:

EHRICH M.